

Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Popůvky, okres Brno-venkov

Popůvky, Školní 9, 664 41 Troubsko

Identifikátor školy: 600 110 621

Termín konání inspekce: 21. – 22. únor 2005

Čj.:	12-1068/2005-11039
Signatura:	o13zy105

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola sdružuje jednu třídu základní školy (dále jen ZŠ) a jednu třídu mateřské školy (dále jen MŠ). V ZŠ se vzdělává 14 žáků prvního až třetího ročníku. Do MŠ bylo ve školním roce 2004/2005 přijato k pravidelné docházce 15 dětí; 5 dětí dochází do MŠ nepravidelně. ZŠ a MŠ jsou umístěny ve společné školní budově. Svou vzdělávací a výchovnou činnost uskutečňuje ZŠ prostřednictvím vzdělávacího programu *Základní škola č.j. 16 847/96 – 2*, MŠ prostřednictvím *Rámcového programu pro předškolní vzdělávání č.j. 14 132/01-22*.

Zřizovatelem školy je obec Popůvky. Obecní úřad má sídlo na adrese: Popůvky, Vintrova 7, 664 41 Troubsko.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

1. personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávání v ZŠ a v MŠ ve školním roce 2004/2005
2. průběhu a výsledků vzdělávání v ZŠ a v MŠ ve školním roce 2004/2005.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

V ZŠ vyučují dva pedagogičtí pracovníci, z nichž jeden je ředitelem školy a je kvalifikován pro učitelství na 1. stupni ZŠ. Druhou vyučující je vychovatelka školní družiny, která vyučuje v ZŠ na částečný úvazek a nemá odpovídající kvalifikaci. Absence kvalifikovanosti se do kvality výuky při hospitaci částečně promítla. Přidělení úvazků a stanovení míry vyučovacích povinností v ZŠ není optimální vzhledem k tomu, že absence kvalifikovanosti zasahuje částečně i do výuky hlavního předmětu. Skutečnost, že v rámci předmětu český jazyk vyučují dva rozdílní vyučující, nepřispívá k organickému a systémovému pojetí daného vyučovacím předmětu. V MŠ pracují dvě plně kvalifikované učitelky. Jednu z nich pověřil ředitel školy odborným a metodickým vedením, aniž by jí však snížil úvazek přímé práce u dětí. Druhá učitelka pracuje pouze na poloviční úvazek. Skladba jejich úvazků zajišťuje provoz školy v souladu s požadavky rodičů a zaměstnanců, méně již zohledňuje potřebu individuálního přístupu k dětem a při vyšší průměrné docházce také bezpečnost dětí, zvláště při pobytu venku.

Organizační struktura školy v ZŠ i MŠ není zatím postavena na propracovaném systému. Vychází většinou z předpokladu, že v rámci každodenních osobních kontaktů mezi pracovníky školy jsou řešeny operativně veškeré nastalé situace. Organizační řád škola sice má, ale ten není funkční, protože neobsahuje specifika a potřeby provozu školy. Informační propojenost mezi ZŠ a MŠ je spíše nahodilá. Pevně stanovená pravidla nejsou dána. Plány porad, kontrol, různých akcí apod. jsou vypracovány, aniž by na ně navazovaly další údaje, z nichž by bylo možno usoudit, na plnění jednotlivých akcí, na jejich vyhodnocování a na perspektivy do budoucna. Zápisy z pedagogických rad jsou vedeny, nepojímají však problematiku MŠ. K řešení odborných problémů MŠ se ředitel školy s učitelkami MŠ téměř neschází. Přenesení kompetence k odbornému a metodickému vedení na jednu z učitelek MŠ vyznívá formálně, protože nemá oporu ve sníženém úvazku učitelky MŠ a ani není jasně vymezeno organizačním systémem školy jako celku.

V MŠ zůstává nepokryta v oblasti pedagogické činnosti kontrolní, metodická a poradenská. Ani v základní škole není podrobněji propracována otázka metodického vedení nekvalifikované vyučující. Hospitační činnost v ZŠ je sporadická, v MŠ není prováděna vůbec. Hospitační záznamy pro ZŠ jsou kvalifikovaně sestaveny a vedeny, ale další práce se zjištěnými skutečnostmi (např. metodické vedení nebo přijímání následných opatření) už není systematicky vymezena. V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků škola preferuje školení pro práci na počítači. Další vzdělávání z oblasti didaktiky, včetně odebírání odborného tisku, je podporováno méně. Knihovna pro pedagogické pracovníky je průběžně doplňována o nové tituly. Na problematiku rámcového vzdělávacího programu a z něho vyplývající tvorby školního vzdělávacího programu zatím škola zaměřena není. Kritéria pro hodnocení pracovníků jsou zažitá, i když nejsou písemně stanovena.

Personální podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako průměrné.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Budova školy umožňuje plnění stanovených vzdělávacích programů ZŠ i MŠ, ovšem v prostorových a situačních dispozicích jsou značné kontrasty. Např. učebna ZŠ je plně vyhovující, zatímco prostory MŠ i školní družiny jsou nesrovnatelně skromnější. Ve školní budově evidentně chybí jídelna pro žáky ZŠ (ti obědvají ve třídě). Příhodný venkovní areál společně se školní tělocvičnou využívají žáci ZŠ i MŠ.

Žáci ZŠ mají k dispozici velmi pěknou učebnu, která je vybavena vyhovujícím školním nábytkem, kvalitními vyučovacími pomůckami a didaktickou technikou. Různé didaktické pomůcky (živá abeceda, obrazové materiály, výukové tabule apod.) vkusně zdobí učebnu, jsou však umístěny na stěnách v takové výšce, že nejsou žákům dostupné, a tudíž jich při výuce téměř není využíváno. Žáci ZŠ mají k dispozici vhodné učebnice a pracovní sešity.

MŠ je oddělena samostatným vchodem. Šatna a sociální zařízení MŠ jsou stísněné. Prostorná třída slouží ke hrám, činnostem a po rozložení lehátek i k odpočinku dětí. Dále tato místnost plní funkci jídelny pro děti MŠ. Ve školní budově zcela chybí vhodné zázemí pro pedagogický i provozní personál. Výdejna stravy, která je společná pro MŠ a ZŠ, je dosti nepříhodně situována ve stísněných prostorách MŠ.

Nábytek pro uložení hraček ve třídě MŠ sestává převážně z uzavíratelných skříněk a děti tak nemají hračky přímo ve svém dohledu. Ne všechny stolky a židličky odpovídají antropometrickým požadavkům. Dětská knihovna je dostatečně vybavená, děti však nemají všechny knihy volně k dispozici. Výtvarné, hudební, didaktické a audiovizuální pomůcky jsou ve třídě v dostatečném množství. Tělovýchovného náradí mají děti k dispozici méně, k náročnějším pohybovým aktivitám může však mateřská škola využívat vybavenou školní tělocvičnu. Prostředí MŠ je udržováno v čistotě, je vkusně vyzdobeno a zútulněno dětskými pracemi.

Kontrolu materiálně-technických podmínek ZŠ i MŠ provádí ředitel školy společně s pověřenou učitelkou MŠ a na základě zjištění plánuje potřebné opravy a investice.

Vzhledem k nevyvážené kvalitě materiálně-technických podmínek vzdělávání je tato oblast celkově hodnocena jako průměrná.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Učební plán ZŠ je stanoven v souladu s realizovaným vzdělávacím programem *Základní škola čj. 16 847/96-2*. Hospitacemi bylo zjištěno, že učební osnovy se průběžně naplňují. Žáci ZŠ navštěvují zájmové útvary organizované školou (dramatický kroužek, výtvarný kroužek a informatika). Koncepce MŠ má stanoveny pouze obecně rámcové cíle a oblasti vzdělávání podle platného dokumentu *Rámcový program pro předškolní vzdělávání (č.j. 14 132/01-22)*. Specifické zaměření MŠ zatím škola hledá. Také systém kontroly realizace vzdělávání není účinný vzhledem k neujasněným pracovním kompetencím, což negativně ovlivňuje další vývoj zpracování a zdokonalování školního vzdělávacího programu. Povinná školní dokumentace ZŠ je vedena a dokladuje průběh a výsledky vzdělávací činnosti školy. V některých případech však zápisy nejsou navzájem věcně provázané a vykazují administrativní nedostatky. Povinná dokumentace MŠ je vedena, její obsah však v některých případech nepostihuje konkrétní platné informace o škole. Kniha úrazů je vedena. Klasifikační řád je sice vytvořen, ale je značně zastaralý, formální a neodpovídá potřebám školy.

Organizace provozu školy je postavena většinou na každodenních osobních kontaktech mezi všemi pracovníky školy a na okamžitém řešení nastalých situací. Školní řád pro ZŠ a MŠ je sice vypracován i projednán, ale je naprosto formální. Svými obecnými formulacemi nevystihuje konkrétní podmínky a potřeby školy, práva a povinnosti dětí, rodičů a pracovníků školy. Rozvrh vyučovacích hodin v ZŠ je stanoven v souladu s pedagogickými zásadami. Organizace polední přestávky je v rámci možností dobře zvládnuta. Školní budova však neposkytuje vhodné prostorové podmínky pro výchovu žáků ke kultuře stolování. Žáci ZŠ si totiž přinášejí obědy z výdejny stravy v MŠ do učebny ZŠ a tam obědvají.

Výchovně-vzdělávací práce MŠ se řídila pouze dohodnutým denním řádem, který respektoval stanovené intervaly mezi jednotlivými jídly, dobu pobytu venku a individuální potřebu spánku dětí. Spontánní a řízené činnosti probíhaly z větší části vyváženě, pouze v případě většího zaměření učitelky na řízené aktivity měly děti méně možností uspokojovat své individuální vývojové, sociální i emocionální potřeby. Při hromadné organizaci hygieny a stolování dětí MŠ docházelo k prostojům. Zavedený pitný režim děti využívaly, ale jeho uspořádání a způsob manipulování s nádobami nebyl z hygienického hlediska dostatečně promyšlený.

Rodiče žáků ZŠ jsou o činnosti školy a o prospěchu a chování svých dětí informováni jednak při téměř každodenních kontaktech s vyučujícími, dále prostřednictvím nástěnek, deníčků, žákovských knížek a třídních schůzek. Rodiče dětí MŠ jsou rovněž v každodenním kontaktu se školou, avšak podrobnější informace o vzdělávání a organizaci dne na nástěnce k dispozici nebyly.

Průběh a výsledky vzdělávání v ZŠ v předmětech český jazyk, matematika, prvouka a hudební výchova

Většina hospitovaných hodin byla vyučována kvalifikovaným pedagogem, což se pozitivně promítalo do kvality výuky. Příprava hospitovaných hodin byla z velké části velmi dobře promyšlena jak po stránce odborné, tak i po stránce pedagogické. V případě chybějící kvalifikace byla výrazně preferována stránka věcná před oblastí odbornou a metodickou.

Učebna ZŠ je vhodně vybavena potřebnými vyučovacími pomůckami, ne všechny však byly žákům natolik dostupné, aby jich mohli v návaznosti na probírané učivo

využívat. Velmi efektivně se pracovalo s pěti počítači, které mají žáci ve třídě běžně k dispozici. Náznorná výuka byla účinně podporována krasopisně nadepsanou tabulí.

Organizace výuky byla v převážné části hospitovaných hodin promyšlena tak, aby byl žákům prostřednictvím vhodných metod a forem práce co nejvíce usnadňován a zefektivňován proces učení. Ředitel školy pružně reagoval na vysokou nemocnost žáků a přizpůsobil program výuky nastalé situaci, a to tak, aby byl žákům co nejužitečnější. Vedle společně vykonávaných činností v rámci frontální výuky jsou děti zvyklé také na skupinovou práci, a to i kooperativním stylem. To se projevilo zejména při efektivní práci u počítačů, kdy žáci sami shromažďovali informace, pracovali s nimi a vyhodnocovali je. Při skupinové práci dodržují žáci dohodnutá pravidla a připouštějí pouze takový pracovní ruch, kterým nejsou navzájem rušeni. V případě nekvalifikované výuky se nedařilo vždy řadit jednotlivé didaktické kroky tak, aby na sebe logicky navazovaly a aby byly ve vztahu k probíranému učivu tematicky provázané.

Žáci byli průběžně pro výuku motivováni; střídaly se didaktické hry s pohybovými aktivitami, které vždy tematicky korespondovaly s probíraným učivem. Velmi často byla do výuky zcela organicky vkládány dramatizace a písně, dokonce i takové, které si žáci za vedení svého pedagoga sami skládali. Vysoce motivačně působily na žáky „zhudebněné definice“, na jejichž tvorbě se sami spolupodíleli. Pan ředitel svým krásným zpěvem a hrou na kytaru rozvíjí v dětech jejich přirozenou muzikálnost a přispívá k vytváření velmi příjemné atmosféry ve třídě. Žáci mají dostatek příležitostí ke komunikaci. Pan ředitel žákům umožňuje, aby se formou souvislých mluvních projevů prezentovali při výuce, a to rovněž v návaznosti na konkrétní zájmovou činnost a záliby každého jedince. V případě nekvalifikované výuky bylo sice motivování žáků cíleně sledováno, ale nebylo organicky začleněno do procesu učení. Žáci prokazovali dobré znalosti, dovednosti i pracovní návyky.

Hodnocení práce žáků při vyučování bylo objektivní. Opravy sešitů žáků byly ze strany učitelů prováděny pravidelně, ne vždy však zcela důsledně. Žáci byli vhodným způsobem vedeni i k sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání v ZŠ jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v MŠ

Spontánní a řízené činnosti

Při plánování a přípravě výchovně-vzdělávací práce vycházely učitelky z plánovaných ročních a měsíčních tematických celků. Spontánní a řízené činnosti s dětmi probíhaly rozdílným způsobem podle pojetí a vedení učitelek. V jednom případě se projevily dlouholeté zkušenosti spolu s tvořivým přístupem, učitelka dokázala využít aktuální situace a podmínek ve třídě směrem k cíleným úkolům. Děti si hrály se zaujetím, úkoly plnily na základě svých prožitků a experimentování s předměty. Svým citlivým přístupem, založeným na dobré znalosti všech dětí, podporovala učitelka jejich osobnostní a sociální rozvoj, sebedůvěru, vzájemné respektování a toleranci. Děti měly možnost se seberealizovat, dokončovat hru a práci ve svém tempu. Prostředí připravila učitelka tak, aby poskytovalo dětem dostatek podnětů. Svými otevřenými otázkami a adresným povzbuzováním děti vhodně motivovala. Její verbální projev byl výrazný, ale nepřevažoval nad možnostmi dětského sebevyjádření. Spontánní a řízené činnosti se plynule střídaly a byly vyvážené vzhledem k potřebám dětí. Méně podnětů a příležitostí měly děti během dne ke spontánním pohybovým činnostem. Řízené cvičení bylo nevhodně zařazeno po jídle. Při odpoledním odpočinku byly z hlediska psychohygieny využívány ne zcela vhodné aktivity.

V případě, kdy učitelka při práci s dětmi vycházela z tradičně pojatých metod, neměly všechny děti dostatečné možnosti k rozvíjení svých zájmů a potřeb. Přizpůsobovaly se řízeným, hromadně organizovaným činnostem a často o ně po úvodní motivaci ztrácely zájem. Pečlivě připravené a s dětmi prováděné činnosti dodržovaly sice plánovaná měsíční témata, ale často na úkor aktuálních podmínek a prožitků dětí. Také diferencování nároků podle vývojových možností dětí ve věkově smíšené třídě nebylo zcela respektováno. Hromadné přesuny dětí na sociální zařízení, ke svačině a v důsledku toho jednotné ukončování her vedlo v některých případech k celkové nepohodě a neuspokojení dětí. V rámci podřizování se hromadným a neadresným pokynům dostávaly děti méně podnětů k rozvoji své samostatnosti a seberealizace. Celkově pěstovaly učitelky u dětí hezké kamarádké vztahy, zdvořilostní návyky a vzájemnou otevřenost v chování.

Průběh spontánních činností byl celkově velmi dobrý, řízené činnosti byly hodnoceny jako dobré.

Průběhové výsledky vzdělávací činnosti

Pohybovému rozvoji včetně jemné motoriky je věnována dostatečná pozornost. Menší prostor třídy kompenzuje MŠ využíváním vybavené školní tělocvičny. Při sebeobsluze v šatně projevovaly děti přiměřenou samostatnost, hygienické návyky však nemají ještě zcela upevněné. Při společném stolování nebyla podporována samostatnost dětí v důsledku obsluhy dospělými. Úroveň stolování a úprava prostředí k němu nebyly dostatečně inspirující pro pěstování kulturních návyků. Verbální projev dětí, řečové a jazykové dovednosti byly přiměřené věku, stejně jako i úroveň poznatků o okolních jevech a o životním prostředí. Dětské práce a výrobky byly svým námětem i kvalitou vypracování přiměřené věku.

Průběh a výsledky vzdělávací činnosti MŠ měly celkově velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Sebehodnotící systém vzdělávací činnosti školy jako celku zatím není vytvořen. Průběžné vyhodnocování dílčích výsledků se uskutečňuje, není však cíleně uplatňován zřetel k podrobné analýze dosahovaných výsledků, k jejich vyhodnocování a k přijímání odpovídajících opatření, ani ke koncepční provázanosti problematiky ZŠ a MŠ.

Průběh a výsledky vzdělávání v ZŠ a v MŠ vykazují celkově velmi dobrou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Výkaz o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2004 Škol (MŠMT) V 1-01 bez data
2. Koncepce mateřské školy na školní rok 2004/2005
3. Koncepce základní školy
4. Roční plánování–tématické celky mateřské školy ve školním roce 2004/2005
5. Tematické plány ZŠ
6. Pracovní doba pedagogických pracovníc mateřské školy (bez data)
7. Výroční zpráva mateřské školy 2003/2004

8. Výroční zpráva o činnosti ZŠ ve školním roce 2003/2004
9. Zápisy z pedagogické rady
10. Kniha úrazů
11. Třídní kniha, třídní výkaz a katalogové listy žáků
12. Pověření učitelky vedením MŠ
13. Přehled výchovné práce mateřské školy za školní rok 2004/2005
14. Seznam dětí mateřské školy ve školním roce 2004/2005
15. Seznam žáků ZŠ ve školním roce 2004/2005
16. Záznamy o dětech mateřské školy ve školním roce 2004/2005
17. Vnitřní řád mateřské školy pro školní rok 2004/2004
18. Vnitřní řád základní školy
19. Zápis o bezpečnostním opatření při práci s dětmi mateřské školy ze dne 2. září 2004
20. Sešity žáků ZŠ (z hospitovaných předmětů)
21. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků školy
22. Organizační řád školy
23. Plán provozních porad a plán kontrolní činnosti
24. Klasifikační řád
25. Docházka dětí MŠ ve školním roce 2004/2005
26. Rozhodnutí o přijetí dítěte do MŠ ve školním roce 2004/2005
27. Evidenční listy dětí MŠ ve školním roce 2004/2005
28. Pracovní náplně pedagogických pracovníků
28. Inspekční zpráva čj.: I22-321/00-05099

ZÁVĚR

Škola plní svou vzdělávací funkci v obci. Koexistence ZŠ a MŠ je vedením školy i pedagogickými pracovníky přijímána vsřícně, zatím však nemá dostatečnou oporu v odpovídajícím vnitřním organizačním systému. Zejména oblast kontrolní a poradní činnosti není náležitě propracována.

Materiálně-technické podmínky ZŠ a MŠ sice umožňují naplňovat realizované vzdělávací programy ZŠ a MŠ, ale jsou v jednotlivých oblastech kvalitativně nevyvážené. Vedle prostorné a velmi dobře vybavené učebny ZŠ a vedle pěkného venkovního areálu školy jsou některé prostory MŠ i školní družiny skromné a stísněné. Ve školní budově evidentně chybí jídelna pro žáky ZŠ.

Vzdělávací program ZŠ je naplňován. V plnění vzdělávacího programu MŠ byly zjištěny dílčí disproporce. Úroveň vzdělávání v ZŠ a v MŠ je hodnocena jako velmi dobrá. V hospitované výuce dominovaly metodicky promyšlené a efektivně vedené didaktické postupy. Negativa, která se v organizaci procesu vzdělávání také vyskytovala, jsou odstranitelná a většinou neměla význam zásadní.

Ve srovnání s výsledky školní inspekce, která byla provedena v ZŠ v dubnu roku 2000, lze konstatovat ve vzdělávací oblasti ZŠ vzestupnou tendenci.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jitka Měřinská	Jitka Měřinská, v.r.
Člen týmu	Mgr. Ivana Běťáková	Ivana Běťáková, v.r.

V Brně dne 15. března 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj.: Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....18. 3. 2005.....

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Petr Jalový, ředitel ZŠ

Petr Jalový, v.r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	2005-04-07	12-1008/05/80-956
Školská rada	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.